

КОПІЯ

Справа № 991/10533/23
Провадження № 22-а/991/1/24
Головуючий у суді першої інстанції: Саландяк О.Я.
Суддя-доповідач: Павлишин О.Ф.

**ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД
АПЕЛЯЦІЙНА ПАЛАТА**

**ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

17 січня 2024 року

м. Київ

Колегія суддів Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду у складі:
головуючого – судді Павлишина О.Ф.,
суддів: Никифорова А.С., Чорної В.В.,
секретар судового засідання Возна К.М.,
за участю:
представників Міністерства юстиції України Серовської Я.М., Петрової Є.С.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в приміщенні суду апеляційну скаргу
Міністерства юстиції України на ухвалу Вищого антикорупційного суду від 04 грудня 2023
року,

ВСТАНОВИЛА:

01.12.2023 до Вищого антикорупційного суду надійшла заява Міністерства юстиції
України про забезпечення позову до подання позовної заяви про застосування санкції,
передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції». У заяві представник просив вжити
такі заходи забезпечення: заборону вчиняти будь-які реєстраційні дії щодо корпоративних
прав, об'єктів нерухомого майна, транспортного засобу, заборону здійснювати
перереєстрацію, зняття з обліку, видачу дозволів на зброю, що належать третім особам, які
не заявляють самостійних вимог на стороні відповідача.

У заяві про забезпечення позову Міністерством юстиції України зазначаються такі
підстави.

Рішенням Ради національної безпеки та оборони України (далі – РНБО) «Про
застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів
(санкцій)» від 12.05.2023, введеним в дію Указом Президента України від 12.05.2023
№279/2023, застосовано санкцію у виді блокування активів щодо Лук'яненка В.В.,
Лук'яненка В.М., Акціонерного товариства «ГРУПА ГМС» (далі – АТ «ГРУПА ГМС»).
Рішенням РНБО «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших
обмежувальних заходів (санкцій)» від 12.05.2023, введеним в дію Указом Президента
України від 12.05.2023 №277/2023, застосовано санкцію у виді блокування активів щодо Цоя
Г.О.

У діях Лук'яненка В.В., Лук'яненка В.М., Цоя Г.О., АТ «ГРУПА ГМС» наявні ознаки: сприяння у веденні агресивної війни, шляхом сплати податків та зборів до державного бюджету країни-агресора (пп.«б» п.2 ч.1 ст.5-1 Закону України «Про санкції»); взяття участі в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України (пп.«г» п.1 ст.5-1 Закону України «Про санкції»).

Із огляду на вищевказане, Міністерством юстиції України встановлено підстави для застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції», у вигляді стягнення в дохід держави активів, що належать Лук'яненку В.В., Лук'яненку В.М., Цою Г.О., АТ «ГРУПА ГМС», а також активів, щодо яких такі особи можуть вчиняти дії, тотожні за змістом праву розпорядження ними.

На активи, зазначені у заяві, що зареєстровані на третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на стороні відповідача, щодо яких підсанкційні особи можуть вчиняти дії, тотожні за змістом праву розпорядження ними, не накладено арешти та не встановлено заборону відчуження. Існують ризики відчуження майна до розгляду справи за позовом Міністерства юстиції України та ухвалення судового рішення, що унеможливить його виконання у разі задоволення позовної заяви.

04.12.2023 ухвалою Вищого антикорупційного суду частково задоволено заяву Міністерства юстиції України про забезпечення позову до подання позовної заяви про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції».

Вжито заходи забезпечення адміністративного позову до подання позовної заяви.

1. Заборонено державним реєстраторам вчинення реєстраційних дій, прямо передбачених Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», щодо:

- 100 % статутного капіталу ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ГОТЕЛЬНИЙ КОМПЛЕКС «ЮВІЛЕЙНИЙ», код ЄДРПОУ у розмірі 20 157 070,71 грн, яким володіє ;

- 100 % статутного капіталу ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФРУНЗЕ-ПРОФІЛЬ», код ЄДРПОУ у розмірі 100000,00 грн;

- 100 % статутного капіталу ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «МАШ-СЕРВІС», код ЄДРПОУ у розмірі 2000000,00 грн;

- 100 % статутного капіталу ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФРУНЗЕ-ЮВІЛЕЙНА», код ЄДРПОУ у розмірі 2147250,00 грн;

- 100 % статутного капіталу ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СУМИ-ЕЛЕКТРОД», код ЄДРПОУ , у розмірі 2701125,00 грн;

- 0.0176 % частки у статутному капіталі ТОВ «СУМИСПОРТІНВЕСТ», код ЄДРПОУ у розмірі 2550 грн, 0,0086% з яких належить , 0,009% належить ТОВ «МАШ-СЕРВІС», код ЄДРПОУ .

2. Заборонено органам державної реєстрації прав на нерухоме майно, державним реєстраторам прав на нерухоме майно, державним реєстраторам органів місцевого самоврядування, особам, які виконують функції державного реєстратора прав на нерухоме майно, вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам) стосовно таких об'єктів:

- квартири за адресою:

загальною площею 86,12 кв.м., що складається з чотирьох жилих кімнат з житловою площею 49,2 кв.м., яка на підставі договору купівлі-продажу № від , виданого приватним нотаріусом , належить РНОКПП

- квартири за адресою:

яка складається із трьох жилих кімнат з житловою площею 50,6 кв.м., загальною площею 77,3 кв.м., яка на підставі договору міні № від посвідченого приватним нотаріусом належить ЗАКРИТОМУ АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВУ З ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ «ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВА КОРПОРАЦІЯ «ЄДИНІ ЕНЕРГЕТИЧНІ СИСТЕМИ УКРАЇНИ», код ЄДРПОУ

В іншій частині заяви відмовлено.

13.12.2023 до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду надійшла апеляційна скарга Міністерства юстиції України на вищевказану ухвалу, у якій зазначається, що в частині відмови у задоволенні вимог Міністерства юстиції України ухвала є незаконною і необґрунтованою, постановленою з виходом за межі обставин, які підлягають встановленню при вирішенні заяви про забезпечення позову, порушенням норм процесуального права та неповним з'ясуванням судом обставин які, на думку суду, мають значення для справи.

Просить поновити строк на подання доказів, які були відсутні станом на дату звернення із заявою про забезпечення позову, долучити їх до матеріалів справи та врахувати при розгляді апеляційної скарги, скасувати ухвалу Вищого антикорупційного суду від 04.12.2023 у частині, якою відмовлено у задоволенні вимог Міністерства юстиції України та ухвалити нове рішення, яким:

- заборонити державним реєстраторам вчинення реєстраційних дій, прямо передбачених Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» щодо: 50% частки у статутному капіталі код ЄДРПОУ

, яка в грошовому еквіваленті становить 2 310 000,00 грн, якою, опосередковано, через КОМПАНІЮ

володіє ;

- заборонити органам державної реєстрації прав на нерухоме майно, державним реєстраторам прав на нерухоме майно, державним реєстраторам органів місцевого самоврядування, особам, які виконують функції державного реєстратора прав на нерухоме майно, вчиняти будь-які реєстраційні дії (реєстрацію прав власності, скасування реєстрації права власності та інших речових прав, у тому числі реєстрацію правочинів щодо відчуження, передачі у володіння та користування третім особам та інше) стосовно таких об'єктів: земельної ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, кадастровий номер , площею 0,15 га, адреса:

земельної ділянки для ведення особистого селянського господарства, кадастровий номер , площею 0.65 га, адреса:

земельної ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, кадастровий номер , площею 0,5 га, адреса:

земельної ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, кадастровий номер , площею 0.15 га, адреса:

; земельної ділянки для ведення особистого підсоного господарства, садівництва, городництва, сінокошіння і випасання худоби, кадастровий номер , площею 0,35 га, адреса:

, земельної ділянки для ведення особистого селянського господарства, кадастровий номер , площею 0,5 га, адреса:

- заборонити територіальним органам з надання сервісних послуг МВС України,

мобільним територіальним сервісним центрам МВС України, суб'єктам господарювання, які стоять на обліку в Головному сервісному центрі МВС та здійснюють продаж нових транспортних засобів, центрам надання адміністративних послуг, державному підприємству, що належить до сфери управління ДМС України, вчиняти будь-які реєстраційні дії, окрім зняття з обліку та взяття на облік на підставі свідоцтва про спадщину, щодо: транспортного засобу SKODA сірого кольору, номер: _____ рік випуску: 2004, VIN: _____, РНОКПП _____, що обліковується за _____

- заборонити органам Національної поліції України здійснювати перереєстрацію, зняття з обліку, окрім зняття з обліку та взяття на облік на підставі свідоцтва про спадщину, видачу дозволів на таку зброю: карабін SABATTI Номер _____ дозвіл на ім'я _____ РНОКПП _____ рушницю гладкоствольну ИЖ43 Серія(лат) Т Номер _____ дозвіл на ім'я _____ РНОКПП _____ рушницю гладкоствольну IMPERATOR23 Номер _____ дозвіл на ім'я _____ РНОКПП _____ рушницю гладкоствольну ТО334 Номер _____ дозвіл на ім'я _____ РНОКПП _____

Посилається на такі обставини.

Існує висока вірогідність відчуження активів, зазначених у заяві про забезпечення позову, до ухвалення судового рішення, що унеможливить його виконання у разі задоволення позовної заяви та застосування до Лук'яненка В.В., Лук'яненка В.М., Цоя Г.О., АТ «ГРУПА ГМС» санкції – стягнення. Іншим чином реалізувати ухвалене рішення у випадку втрати активів не буде можливим, що виключить досягнення мети позивача у конкретній адміністративній справі – застосування санкції до відповідної особи.

08.12.2023 Міністерством юстиції України подано до Вищого антикорупційного суду позовну заяву про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції» до Лук'яненко В.В., Лук'яненко В.М., Цоя Г.О., АТ «Група ГМС». Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 12.12.2023 відкрито провадження за вказаним позовом у адміністративній справі №991/10700/23. Таким чином, відсутні підстави для скасування заходів забезпечення позову на підставі п.1 ч.8 ст.157 КАС України.

Згідно з правовою позицією, викладеною Верховним Судом у постанові від 25.04.2019 у справі №826/10936/18, при вирішенні питання про забезпечення позову суд має здійснити оцінку обґрунтованості доводів заявника щодо необхідності вжиття відповідних заходів з урахуванням такого: розумності, обґрунтованості і адекватності вимог заявника щодо забезпечення позову; забезпечення збалансованості інтересів сторін, а також інших учасників судового процесу; наявності зв'язку між конкретним заходом до забезпечення позову і предметом позовної вимоги, зокрема, чи спроможний такий захід забезпечити фактичне виконання судового рішення в разі задоволення позову; імовірності утруднення виконання або невиконання рішення суду в разі невжиття таких заходів; запобігання порушенню у зв'язку із вжиттям таких заходів прав та охоронюваних законом інтересів осіб, що не є учасниками даного судового процесу.

Суд першої інстанції при розгляді заяви про забезпечення позову, у висновках щодо відмови у задоволенні частини заяви, вийшов за межі предмета доказування, оскільки у ч.1, ч.2 ст.152 КАС України, що регулює зміст і форму заяви про забезпечення позову, відсутня така вимога як обґрунтування підстав позову. Питання обґрунтованості заявлених позовних вимог є предметом дослідження судом під час розгляду спору по суті та не може вирішуватись ним під час розгляду заяви про забезпечення позову. Це також підтверджується правовими позиціями, викладеними у постановках Верховного Суду від 06.12.2023 у справі №160/20102/23, від 30.11.2023 у справі №400/7383/23, від 29.11.2023 у справі №380/11108/23, від 09.08.2023 у справі №160/5482/23, від 27.07.2023 у справі №160/7346/23.

Відтак, у Міністерства юстиції України відсутній обов'язок обґрунтування пов'язаності третіх осіб із підсанкційними особами та обов'язок обґрунтовувати чи надавати докази можливості вчинення дій, тотожних праву розпорядження, щодо активів третіх осіб. Зазначені обставини належать до предмета доказування у справі та їх встановлення є можливим вже при розгляді справи по суті. Таким чином, ці висновки суду є необґрунтованими та суперечать вимогам КАС України.

Попри позиції Міністерства юстиції України щодо відсутності необхідності встановлення наведених обставин при розгляді заяви про забезпечення позову, представник зазначає таке:

- Лук'яненко В.М. та Лук'яненко В.В. контролює майно [] та [] через неформалізоване право розпорядження ним шляхом фактичної можливості визначення долі такого майна. Про це свідчить: наявність тісних родинних зв'язків та високого ступеня довіри між Лук'яненком В.М., Лук'яненком В.В. та [], що встановлено у оскаржуваній ухвалі; можливість Лук'яненка В.М. та Лук'яненка В.В. впливати на долю активу, зокрема шляхом надання відповідних доручень [] та [] (у тому числі, але не виключно, через [], [], []); [] працювали на українських підприємствах Групи ГМС протягом останніх майже 20 років, як у період коли кінцевим бенефіціарним власником значився Лук'яненко В.В., так і коли кінцевим бенефіціарним власником значиться Лук'яненко В.М.; набуття [] усіх належних їм активів відбулося в результаті спільної діяльності із сім'єю Лук'яненків на підприємствах, підконтрольних ГМС, а також, внаслідок отримання їх в дар від Лук'яненка В.М. чи завдяки його сприянню;

- Лук'яненко В.В. може вчиняти дії, тотожні праву розпорядження щодо активів, які належать [], зокрема, Лук'яненко В.В., опосередковано, через [] та [], може вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження щодо 50% частки у статутному капіталі [], що в грошовому еквіваленті становить 2 310 000, 00 грн, якою, опосередковано, через компанію [] володіє [];

- відчуження [] на користь [], і відповідно перехід 50% корпоративних прав [] від Лук'яненка В.В. до [] зменшує обсяг активів підсанкційної особи, які підлягають стягненню у дохід держави, створює перешкоди для компенсації Україні збитків, завданих повномасштабною російською агресією. Зважаючи на обставини та час відчуження вказаного активу, цілком обґрунтованим є твердження, що таке рішення прийнято спільно Лук'яненком В.В. та [] з метою збереження активів Лук'яненка В.В. від вірогідних конфіскацій у межах кримінального провадження чи стягнення в дохід держави в межах адміністративних процедур, що свідчить про приховування справжніх намірів учасників правочину.

Відповідачі та треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору на стороні відповідачів, у судові засідання не прибули, про причин неявки не повідомили, правом подання відзиву на апеляційну скаргу не скористалися.

Згідно зі ст.283-1 КАС України про розгляд апеляційної скарги сторони повідомляються в порядку, передбаченому статтею 268 цього Кодексу. Неявка учасників справи та/чи їх представників у судові засідання не перешкоджає розгляду апеляційної скарги та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, перенесення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні.

Як вбачається із приписів ст.268 КАС України, про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки на офіційну електронну адресу, а за її відсутності - кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку.

Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної частиною першою цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду. Неприбуття у судові засідання учасника справи, повідомленого відповідно до положень цієї статті, не перешкоджає розгляду справи у судах першої та апеляційної інстанцій.

Апеляційним судом на веб-порталі судової влади України згідно із ч.2 ст.268 КАС України опубліковано ухвали про відкриття провадження, призначення справи до розгляду, а також направлено повістки про виклик у судові засідання за відомими поштовими адресами.

Із огляду на наведене, суд вважає за можливе здійснити розгляд апеляційної скарги за відсутності відповідачів та третіх осіб.

У судовому засіданні представники Міністерства юстиції України підтримали вимоги поданої апеляційної скарги та надали пояснення, які аналогічні її доводам, а також нові докази.

Колегія суддів, заслухавши суддю-доповідача, пояснення представників Міністерства юстиції України, перевіривши доводи апеляційної скарги, дослідивши матеріали справи, вважає, що апеляційна скарга є необґрунтованою, з огляду на таке.

Згідно із ч.1 ст.308 КАС України суд апеляційної інстанції переглядає справу за наявними у ній і додатково поданими доказами та перевіряє законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції в межах доводів та вимог апеляційної скарги.

А тому законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції перевіряється в межах доводів та вимог апеляційної скарги Міністерства юстиції України.

Судом першої інстанції встановлено такі обставини.

Щодо земельних ділянок та автомобіля.

У приватній власності перебувають земельні ділянки:

- для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, кадастровий номер площею 0,15 га, адреса:

- для ведення особистого селянського господарства, кадастровий номер , площею 0.65 га, адреса:

- для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, кадастровий номер площею 0,5 га, адреса:

- для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, кадастровий номер площею 0,15 га, адреса:

- для ведення особистого підсобного господарства, садівництва, городництва, сінокосіння і випасання худоби, кадастровий номер площею 0,35 га, адреса:

- для ведення особистого селянського господарства, кадастровий номер площею 0,5 га, адреса:

Транспортний засіб SKODA сірого кольору, д.н.з.: рік випуску: 2004, VIN: , обліковується за

Щодо активів 05.05.2005 Лук'яненко В.В. та створили » із таким розподілом часток власників: 50% - та 50% - компанія «

», кінцевий бенефіціарний власник - Лук'яненко В.В. Згідно з наявними копіями реєстраційної справи акції компанії « передані компанії « , 100% активів якої належить відповідні зміни щодо кінцевого бенефіціарного власника внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Також, матеріали справи містять інформацію з медіа про те, що (наразі –)» надало підтримку Для будівництва його заводу відчужено заморожену з року ділянку Майно за адресою: м.

відчужене товариству ІІоло зброї.

видано дозвіл на карабін SABATTI Номер та рушницю гладкоствольну ИЖ43 Серія(лат) Т Номер

видано дозвіл на рушницю гладкоствольну IMPERATOR23 Номер та на рушницю гладкоствольну ТО334 Номер

Колегія суддів погоджується з висновками суду першої інстанції щодо відсутності достатніх доказів того, що підсанкційні особи можуть вчиняти будь-які дії відносно земельних ділянок, транспортного засобу SKODA, який обліковується за активів та зброї, що належить та з огляду на таке.

Суд першої інстанції встановив, що із інформації Державного земельного кадастру про право власності та речові права на земельну ділянку неможливо визначити підстави набуття у власність та земельних ділянок та час їх набуття.

Водночас, реєстраційна картка транспортного засобу містить відомості про те, що первинна реєстрація автомобіля відбулася і власником є , однак у ній відсутні дані щодо підстав реєстрації, яка відбулася майже 20 років тому.

За таких обставин, правильним є висновок суду першої інстанції, що лише констатація факту перебування у приватній власності та земельних ділянок, а також транспортного засобу, який обліковується за , не є достатнім для встановлення того, що підсанкційні особи можуть вчиняти будь-які дії відносно такого майна.

Також судом встановлено, що в матеріалах відсутні документи на підтвердження відчуження компанії та користь компанії «

після набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2022 №187 «Забезпечення захисту національних інтересів за майбутніми позовами держави Україна у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації», і в зв'язку з цим відсутність підстав вважати його нікчемним за таких обставин.

При цьому судом взято до уваги, що представник заявника не обґрунтовував вимоги заяви у цій частині відчуженням компанії « метою умисного виведення з-під санкцій.

А тому, оскільки заявник довів лише те, що між Лук'яненком В.В. та тривалий час існують ділові, партнерські відносини, колегія суддів приходять до переконання, що відповідає встановленим обставинам висновок суду, що на даний час немає підстав вважати, що підсанкційна особа може опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження статутним капіталом

Право на придбання, зберігання і носіння (реєстрацію) мисливської зброї має індивідуальний характер і не може бути передано в інший спосіб, аніж відповідно до процедури перереєстрації, визначеної Інструкцією про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених

гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України 21.08.1998 №622, порядок якої спрощено на період дії воєнного стану наказом Міністерства внутрішніх справ України «Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану» від 01.03.2022 №170.

Крім того, судом встановлено факт дарування протягом _____ років Лук'яненком В.В. та Лук'яненком В.М. мисливської зброї _____ та _____, а також наявність права власності у останніх на вказану зброю.

Разом із тим, оскільки зазначені обставини вказують лише на тісні родинні зв'язки, суд першої інстанції дійшов до правильного висновку, що вони не можуть бути доказами вчинення правочинів із метою приховування належності зброї підсанкційним особам або наявності у таких осіб права вчиняти будь-які дії зі зброєю, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження.

Згідно з п.1 ч.2 ст.150 КАС України забезпечення позову допускається як до пред'явлення позову, так і на будь-якій стадії розгляду справи, якщо: невжиття таких заходів може істотно ускладнити чи унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист або поновлення порушених чи оспорюваних прав або інтересів позивача, за захистом яких він звернувся або має намір звернутися до суду.

Інститут забезпечення позову є однією з гарантій захисту прав, свобод та законних інтересів юридичних та фізичних осіб - позивачів в адміністративному процесі, механізмом, який покликаний забезпечити реальне та неухильне виконання судового рішення прийнятого в адміністративній справі.

При цьому заходи забезпечення мають бути вжиті лише в межах позовних вимог та бути адекватними і співмірними з позовними вимогами. Співмірність передбачає співвідношення негативних наслідків від вжиття заходів забезпечення позову з тими негативними наслідками, які можуть настати в результаті невжиття цих заходів, з урахуванням відповідності права чи законного інтересу, за захистом яких заявник звертається до суду, майнових наслідків заборони відповідачу здійснювати певні дії. Адекватність заходу забезпечення позову, що застосовується судом, визначається його відповідністю вимогам, на забезпечення яких він вживається. Оцінка такої відповідності здійснюється судом, зокрема, з урахуванням положень ст.150 КАС України.

Таким чином, при вирішенні питання про забезпечення позову суд має здійснити оцінку обґрунтованості доводів заявника щодо необхідності вжиття відповідних заходів з урахуванням такого: розумності, обґрунтованості і адекватності вимог заявника щодо забезпечення позову; наявності зв'язку між конкретним заходом до забезпечення позову і предметом позовної вимоги, зокрема, чи спроможний такий захід забезпечити фактичне виконання судового рішення в разі задоволення позову; імовірності утруднення виконання або невиконання рішення суду в разі невжиття таких заходів; запобігання порушенню у зв'язку із вжиттям таких заходів прав та охоронюваних законом інтересів осіб, що не є учасниками цього судового процесу.

Вказані висновки викладені Верховним Судом у постанові від 01.06.2022 у справі №380/4273/21, провадження №К/9901/27591/21.

Твердження в апеляційній скарзі про те, що суд у висновках щодо відмови у задоволенні частини заяви вийшов за межі предмета доказування, оскільки у ч.1, ч.2 ст.152 КАС України, що регулює зміст і форму заяви про забезпечення позову, відсутня така вимога до заяви про забезпечення позову як обґрунтування підстав позову та посилання на постанови Верховного Суду від 06.12.2023 у справі №160/20102/23, від 30.11.2023 у справі №400/7383/23, від 29.11.2023 у справі №380/11108/23, від 09.08.2023 у справі №160/5482/23, від 27.07.2023 у справі №160/7346/23, визнаються колегією суддів безпідставним з огляду на

таке.

Викладена правова позиція є аналогічною у всіх вказаних постановках, а саме, що під час вирішення питання щодо забезпечення позову обґрунтованість позову не досліджується, оскільки питання обґрунтованості заявлених позовних вимог є предметом дослідження судом під час розгляду спору по суті та не можуть вирішуватись ним під час розгляду заяви про забезпечення позову.

Разом із тим, суд під час вирішення заяви про забезпечення позову обґрунтованість позову не міг досліджувати і не досліджував, оскільки заява про забезпечення позову подана до пред'явлення позову.

Крім того, зі змісту оскаржуваної ухвали вбачається, що суд лише здійснив оцінку обґрунтованості доводів заявника щодо необхідності вжиття відповідних заходів.

Як зазначено у п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції», санкцією згідно з цим Законом є стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Прямим чи опосередкованим (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиненням дій, тотожних за змістом здійсненню права розпорядження активами, визнаються дії суб'єкта щодо активів, які формально не належать суб'єкту, але фактично ним контролюються.

Відповідно до апеляційної скарги предметом позовної вимоги Міністерства юстиції України є стягнення активів, що належать фізичним та юридичній особі, а також активів, щодо яких зазначені особи можуть прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Згідно з висновками, викладеними в постанові Верховного Суду від 09.06.2021 у справі №420/2157/20, при вирішенні питання про забезпечення позову суд має здійснити оцінку обґрунтованості доводів заявника щодо необхідності вжиття відповідних заходів з урахуванням такого: розумності, обґрунтованості і адекватності вимог заявника щодо забезпечення позову; забезпечення збалансованості інтересів сторін, а також інших учасників судового процесу; наявності зв'язку між конкретним заходом до забезпечення позову і предметом позовної вимоги, зокрема, чи спроможний такий захід забезпечити фактичне виконання судового рішення в разі задоволення позову; імовірності утруднення виконання або невиконання рішення суду в разі невжиття таких заходів; запобігання порушенню у зв'язку із вжиттям таких заходів прав та охоронюваних законом інтересів осіб, що не є учасниками цього судового процесу.

Із наведеного слідує, що обов'язком суду є, крім іншого, забезпечення збалансованості інтересів сторін, а також інших учасників судового процесу, запобігання порушенню у зв'язку із вжиттям заходів забезпечення позову прав та охоронюваних законом інтересів осіб, що не є учасниками цього судового процесу.

Враховуючи викладене, колегія суддів приходить до висновку про неспроможність твердження апеляційної скарги щодо необов'язковості обґрунтування пов'язаності третіх осіб із підсанкційними особами та необов'язковості обґрунтування чи надання доказів можливості вчинення дій, тотожних праву розпорядження, щодо активів третіх осіб при вирішенні питання про застосування заходів забезпечення позову, тобто обмеження прав таких осіб.

А відтак, колегія суддів вважає, що висновки суду відповідають положенням КАС України та встановленим обставинам, а доводи апеляційної скарги їх не спростовують.

Згідно із ч.4 ст.308 КАС України докази, які не були подані до суду першої інстанції, приймаються судом лише у виняткових випадках, якщо учасник справи надав докази неможливості їх подання до суду першої інстанції з причин, що об'єктивно не залежали від нього.

Представником Міністерства юстиції України до апеляційної скарги долучено копії

документів на 18 аркушах, з клопотанням поновити строк на подання доказів, які були відсутні станом на дату звернення із заявою про забезпечення позову. Однак, доказів неможливості їх подання до суду першої інстанції з причин, що об'єктивно не залежали від заявника, не подано.

У зв'язку з викладеним колегія суддів не вбачає правових підстав для прийняття та дослідження вищевказаних долучених до апеляційної скарги доказів.

Враховуючи наведене, колегія суддів вважає, що відсутні підстави для задоволення апеляційної скарги.

Керуючись ст.315, 316, 321, 322, 325 КАС України, колегія суддів, -

В И Р І Ш И Л А:

Апеляційну скаргу Міністерства юстиції України залишити без задоволення, а ухвалу Вищого антикорупційного суду від 04 грудня 2023 року – без змін.

Постанова набирає законної сили негайно після її проголошення та не підлягає оскарженню в касаційному порядку.

Головуючий:

Павлішин

О.Ф. Павлішин

Судді:

Павлішин

А.С. Никифоров

Павлішин

В.В. Чорна

«Згідно з оригіналом»
«Відтворено з автоматизованої системи
документообігу»
Секретар с/з: *К.В. Возна*
Дата набрання законної сили: *17.01.2024*
Дата засвідчення: *23.01.2024*

Всього в копії 5 арк.
секретар судової засідання
Катерина Возна
Місце